
A »HID« legutóbbi, decemberi számában egy sajnálatos félreértés következtében egy olyan cikk jelent meg, amelyet egy itteni lap nemrégén közölt. Tekintettel arra, hogy a HID írói ezt a lapot és különösen az említett cikk szerzőjének írásait nem kísérik figyelemmel, a vidékről küldött írásban nem találtak különösebb kifogásolni valót és miután jobb cikkeink technikai okokból nem jelenhettek meg, pótanyagként hirtelenében ez került bele a beküldő neve alatt. Hogy ez az írás lapunkban egyáltalán megjelent, azt tulajdonképeni szerzője nálunk jobban nem nehezményezheti. Szerkesztőségünk ezzel az ügyel kapcsolatban mindennemű felelősséget elhárít magáról.

FIGYELŐ

POLITIKAI SZEMLE

A spanyolországi tiszti lázadás és az események, melyek ezt követték, nemzetközi bonyodalmakhoz vezettek és a világ két táborra való szakadását eredményezték. Ezen két tábor — a demokrata és a fasiszta — körvonalai már ezelőtt is megvoltak, de a spanyol események egy lassú, de hovatovább az egész világra kiterjedő differenciálódást hoztak létre. A spanyol események így érthetően az általános érdeklődés és a világpolitika központjában állanak. Mi ezen rövid cikk keretében a spanyol eseményeken túl a jelenlegi nemzetközi helyzetre szeretnénk rámutatni.

A diktatorikus országok politikája a nép zömét nehéz gazdasági és szociális helyzetbe hozta. A társadalom bizonyos rétegeit a nép szélesebb rétegeinek kárára favorizálják és ezzel ezeknek elégedetlenségét hívják ki. A szélesebb rétegek öntudata erejükről és szerepükről ébredezni kezd. Ilyen körülmények között a diktatorikus államok egyedül lehetséges politikája: a nép elégedetlenségét — mielőtt az kitorne — olyan irányba kanalizálni, ami nem veszélyezteti pozíciójukat. Régi, III. Napoleon által kipróbált politika ez: a regresszív belpolitikát agresszív külpolitikával ellensúlyozni, külső eredményeket felmutatni és így elterelni a figyelmet a belső bajokról.

A spanyol Népfrent hatalomra juttatta a népet. A német és olasz fasiszta ágensek kihasználva a tiszték, nagybirtokosok és az egyház érthető félelmét a népuralomtól, lázadást szerveztek és a népet az idegenlégió, a gyarmatiak és a fehér mók — a németek — elleni véres háborúba kényszerítették. Németországnak egy fasiszta Spanyolországon keresztül nagyobb lehetőségei nyílnának a Földközi tengeren és esetleg a kolóniákra is. Olaszország Ceuta,

Cadis és Majorca bekebelezésével nagyszerűen megerősítene pozícióját a Földközi tengeren és domináló tengeri hatalommá válna. Ez az agresszivitás azonban érthető félelmet kelt és ellenállást hív ki azon hatalmaktól, akiknek rovására történik ez a terjeszkedés, illetőleg erősödés.

A francia tőke meglehetősen érdekelt Spanyolországban, de ennél sokkal fontosabb a Blum-kormánynak az, hogy ha Franco győzne — különösen német segítséggel — akkor Spanyolország második Németországgá válna Franciaország számára. A francia népfront-kormány aligha tudná — egyéb belső bajai közt — még egy fasiszta szomszéd agresszivitását ellensúlyozni. Az angol tőke is sokat veszíthet Spanyolországban a bányák révén. Olaszország megerősödése a Földközi tengeren pedig komoly veszélybe hozhatja az impériumot. A fasiszmus tehát Angliát és Franciaországot is támadja a spanyol események hátterében és ezen támadással szemben valahogy védekezniök kellene. Angolországot azonban, mint annak idején az olasz-abesszin háború, a spanyol események is készületlenül találták, azaz eléggé készületlenül ahhoz, hogy az impérium érdekeit egyszerűen hatalmi szóval megvédje. Kénytelen tehát visszahúzódni, de mai gigantikus fegyverkezése azt mutatja, hogy a kénytelen semlegességet már megelégtelte. Franciaországban pedig a népfront, amely tényleg igyekszik a belső bajokat orvosolni és nem külpolitikával ellensúlyozni azokat, gyors és határozott közbelépésre képtelen. Így azután kénytelen az angol habozó semleges külpolitikát követni.

A többi államok közül Portugália és Oroszország vettek még részt a spanyol eseményekben. Az első mint a tisztí felkelés előkészítője és támogatója, a másik pedig mint a szorongatott népfront segítője a szabadságért vívott harcában. A portugál kormánynak nem sok támasza van a népben, így egy igazi demokrata állam szomszédsága veszélyeztetné fennállását. Innen az a készség, mellyel Portugália már az első pillanatoktól kezdve segíti a katonai felkelést. Oroszország a kezdetén a semlegesség mellett volt, hogy lehetővé tegye a spanyol népnek, hogy saját maga döntsön sorsa felől. Most már két-három hónapja aktívan segíti a valenciai és katalán kormányokat, mivel a német és olasz beavatkozás a semlegességet lehetetlenné tette.

Maga a spanyol belháború eddig két fázist mutat. Az első az az időszak, mikor Franco állandóan előrehaladt. A madridi kormányt készületlenül, a népet pedig fegyvertelenül találta a felkelés. Franco tisztjeivel, marokkói légénységgel és az idegenlégióval állandóan előrehaladt. Gyors egymásutánban estek el Badajos, Irun, San Sebastian, Toledo városok. Időközben azonban a spanyol népszervezkedik, egységesedik és fegyverkezik. Katalónia fegyvergyárai teljes gözzel gyártják a fegyvert és municiót. November közepén változás áll be, Franco nem bírja bevenni Madridot és nem tud előrehaladni. Az idegenlégió felére csökken, a marokkóiak elhullanak. A felfegyverzett spanyol nép támadásba megy át. Ez a

belháború második fázisa. Ez a második fázis azonban egyúttal a nemzetközi bonyodalmak, egy kezdődő, latens, nemzetközi háború fázisa is. A Spanyolországba fektetett német és olasz tőke érzékeny veszteség nélkül nem vonulhat vissza, az angol és francia érdekek pedig a semlegesség dacára is csunya bonyodalmakhoz vezethetnek. Olaszország és Németország spanyol földön is saját belpolitikáját igyekszik ellensúlyozni, a spanyol nép pedig otthon is a világ békéjéért, szabadságáért és demokráciájáért küzd.

Sz. Á.

ZAHAROFF

Kisásziában született, Konstantinápolyban nevelkedett, szegény görög kereskedő fia volt s a világ egyik leggazdagabb embereként halt meg Monte-Carlóban. Az angol király baronet-té nevezte ki, a francia köztársasági elnök a becsületrend keresztjét aggatta a börtönt viselt s a háború alatt árulás címén majd agyonlőtt ember mellére. Felesége született Bourbon hercegnő volt és Lloyd George legjobb barátai közé számította. Páris legpompásabb palotái, a Riviera leggyönyörűbb villái voltak az övé, vagyonat 900 millió angol fontra becsülik.

Kell ennél, lehet ennél tüneményesebb pályafutás?

A kezdet a „törekvő” fiatalemberek szokásos pályafutása: konstantinápolyi görög kereskedők üzletében csalja a jámbor mohamedánokat, majd némi pénzzel a zsebében Londonba kerül, ahol a Nordefeld fegyvergyár képviselőjévé lesz. S ekkor kezdődik meg Zaharoff igazi karrierje. A legjobb üzlet a háború s Zaharoff ennek az üzletnek lesz nagymesterévé.

Zaharoff — mint a nagytőke általában — „melegen érző hazafi” s a Nordefeld-vállalatnak az első nagyobb megrendelést hazájában, Görögországban szerzi. A görög hadsereget modernizálják, teljesen újból felfegyverzik és Zaharoff szállít az utolsó puskáig, az utolsó töltényig mindent. Jutalma: tizezer font provízió és „hazafiúi érdemeiért” kitüntetés a görög királytól. A kitüntetett hazafi erre ősellensége, Törökország fővárosába utazik s azzal érvelve, hogy a kitűnően felszerelt hadsereggel csak ugyanúgy felszerelt török hadsereg szállhat szembe, hatalmas megrendeléseket szerez a török kormánytól is. A Fekete tenger két partjáról törökök és oroszok néznek farkasszemet. Zaharoff harmadik útja Szentpétervár, hiszen ha a törökök fegyverkeznek az oroszok sem nézhetik tétlenül. S valóban: hatalmas megrendeléseket kap az orosz kormánytól is. Ha a törökök fegyverszállításán 30.000, az oroszok megrendelésén már 50.000 font províziót keresett. S nemsokára kitör az orosz-török háború s az orosz muzsikok és az anatóliai parasztek egyformán Zaharoff-féle fegyverekkel mészárolják egymást.

Mindez a „jó békevilágban“, még 1877—78-ban történt. Hány szép háború volt azóta, hány pompás üzleti alkalom Zaharoff számára. A búr háborúk, az orosz-japán háború s végül minden üzletek üzlete: 1914—18-as világmézsárlás!

Poétikus elemek sem hiányoznak ebből a szédületes karrierből. Zaharoff legjobb megrendeléseit barátnői révén szerzi. Még a nyolcszáz éves vége felé történt, hogy Zaharoff egy vasúti kupéban összeismerkedik Villafranca de los Caballeros, született Bourbon hercegnővel, a spanyol király unokahúgával. A hercegnő, ki szerencsétlen házasságban élt férjével, beleszeret a szép Zaharoffba. Zaharoff a szerelemből is tőkét kovácsol: hercegi barátnője révén megszerzi a spanyol hadsereg megrendeléseit s azon egy csapásra 30 millió fontot s a Vickers-művek vezérigazgatói székét nyeri. Harminc éven át éltek együtt Zaharoff és Villafranca hercegnő s az asszony hű üzlettársa volt férjének. 1925-ben végre oltár elé állnak. A vőlegény 75 a menyasszony 68 éves volt. A polgári sajtó ömleng.

Mit mondjunk még? Statisztikusok kiszámították, hogy Zaharoff a világháborúban minden elesett katonán 12 fontot keresett. 1918-ban vége lett a nagyszerű üzletnek s Zaharoff ezután minden idejét arra fordította, hogy újabb háborúkat gyujtsa lánggra, hogy a népeket gyilkos fegyverkezési versenybe kényszerítse bele, mert hiszen ezt kívánta az üzleti érdek. Kezdve az Abd el Krim felkelésen, a Peró és Bolívia közötti háborúkon, a Kinában ki-kiújuló harcokon át a legújabb spanyol polgárháborúig Zaharoffnak minden háborúban benne volt a keze, minden háborúból megvoltak a maga profitjai. Hogy a leszerelési konferenciák mindig újabb fegyverkezési hullámmal végződtek, hogy ma minden ország milliárdokat áldoz a fegyverkezésre: ebben Zaharoffnak is része, Zaharoffnak is haszna van.

Zaharoff meghalt, a fegyverkezési ipar nem! „Műve“ túléli őt, hogy milliók és milliók halálát okozza.

CARL von OSSJETZKY

Carl von Ossietzky minden tekintetben megérdemelte a békedíjat, amit a Nobel-bizottság november 23-án nekiítélt. Röviden elmondjuk életét és harcát.

Hamburgban született 1887-ben mint régi porosz nemes család sarja. 25 éves korában tűnt fel először neve irodalmi lapokban és már 1913-ban nagy port vert fel a porosz militarizmus elleni határozott és bátor állásfoglalásával. A világháborúban mint gyalogos szolgált, 1918-ban még határozottabban folytatta pacifista munkáját. A Német Békeszövetség titkára lett. Hangja mind ismertebbé válik, különösen a „Das Tagebuch“ című folyóirat szerkesztése folytán és még inkább mikor 1927-ben átvette a „Die Weltbühne“ politikai revü szerkesztését a nemrég meghalt Kurt Tucholsky-val.

Harca a békéért akkor lett legsúlyosabb, amikor a német fegyverkezés titkait kezdte leleplezni. A nemzetiszocialisták feneketlen gyűlöletét vonta ezzel magára és egy évi börtönnel kellett lakolnia, mivel Hindenburg a sokak által pártfogolt kegyelmi kérvényt visszautasította. Elviselte a börtönt, sőt azután is, amikor a nemzetiszocializmus uralomra jutott, nem akarta otthagyni Németországot. Habár nem volt inferioris fajú, sem kommunista, tudta, hogy a náciuralom alatt nagy üldöztetéseknek lesz kitéve. Mégis maradt s mikor barátai meg akarták szabadítani a börtöntől, azt felelte, hogy a börtönben sokkal jobban fogja tudni szolgálni a békét mint szabadon. Hitler uralomra jutása után 4 héttel fogságba tették, azután a Spandau-i várbán tartották börtönben, Sonnenburgba és végül a hirhedt Papenburgi koncentrációs táborba került, ahol sikerült egészségét teljesen tönkretenni és legalább szervezetét megtörni, ha már emberi öntudatát nem tudták. Állapota elég súlyos és azok az újságírók, akik a Gestapo őrizete alatt álló kórházban meglátogatták, nagyon pesszimiztikusan ítélik meg állapotát.

Közöljük egy pár vezető-író nyilatkozatát a békedíjra vonatkozólag. André Gide: Szívből üdvözlöm a Nobeldíjas C. Von Ossietzky-t, akinek nemes és tiszta személyisége bámulatot és rokonszenvet ébresztenek mindenkiben, akik az igazság és a becsület érzését megőrizték. Elismerésem azonban nemcsak neki szól, hanem a Nobel-jurynek is.

Thomas Mann: Ez a hír a legnagyobb elégtétel nekünk. Hogy egyáltalában magkaphatta a díjat Ossietzky, azt az egész művelt világ féltő gondoskodásának köszönheti. Ezen örömről azonban nem szabad elfeledkezni arról, hogy kevésbé ismert emberek szárai szenvednek most is éppenannyira és éppenolyan ártatlanul, mint Ossietzky.

Bernard Shaw: Nagyon csodálatos az, hogy a nemzetiszocialisták, akik szakadatlanul békétakarásukról beszélnek, azon dühöngenek, hogy egy valódi pacifista kapta meg a békedíjat, különösen ha ez a pacifista német. A német békeszeretet lett kitüntetve és a békeszerető németek majd megvadulnak dühükben. Ez felülhaladja értelmemet.

Hitler — beszélt...

Hitler január 30-iki beszédében — hivatkozva a külföld ellenes magatartására és Németországtól való elkülönülésére — kijelentette, hogy ezentúl egy német sem pályázhat a Nobel-díjra és ha azt felkínálják is neki, nem szabad elfogadnia. A nemzeti szocializmus gondoskodik arról, hogy szellemi nagyságait méltó jutalomban részesítse az újonnan megalapított nemzeti alapból, amelynek kiosztásánál nem játszanak majd közre idegen érdekek, mint ahogy a Nobel-díj legutóbbi kiosztásánál megtörtént.

A külföld nem hajlott meg a vezér akaratának. A gondolat nem

akar barna uniformisban járni. És erre a legérthetőbb náci-felelet: szellemi önellátás! nemzeti kultur-öncélúság!

Hát igen. A könyvmáglyák és fajteoriák nem járnak Nobel-díjas következményekkel. A gondolatlan nem lehet rendőrcsizmás erőszakot elkövetni. A nemzetközi egyezményeket — egyes államok gyengesége, vagy békeszeretete miatt — meg lehet szegni, nagyképűsködéssel és hamis frázisokkal félre lehet vezetni ellenőrző bizottságokat, fegyvereket és önkénteseket lehet csempészni, de: megszegni azt a konvenciót, mely láthatatlan, mely a szellemi élet közösségét és egységét jelenti, kijátszani a haladás, a szabad gondolat törvényszerűségét, megkerülni a fejlődést — nem lehet.

Ezután egyetlen németnek sem szabad elfogadni a Nobel-díjat. Aki elfogadja, azt kizárják a nemzet közösségéből, az nem német többé. S mégis lesznek németek, Ossietzkyk, akik a mártírok sorsának vállalásával is dolgoznak az emberi haladásért s akik elfogadják az egész kulturvilág elismerésének szimbolumát, a Nobel-díjat. Mert nem szólhat ez a tilalom a német szellemnek, annak a szellemnek, amely még mindig él, amely nem éghet el a középkort visszaerősztoló könyvmáglyákon, nem tompulhat el koncentrációs táborokban, vagy az emigrációban.

Kár volt olyan hamar mentegetőzni a Nobel-díjat kiosztó bizottságnak. A kultúra még sohasem csírázott ki csörgő-sarkantyús lakk-csizmákból. Az emberi haladás még sohasem járt ágyúkerekcek csapásain. Azok, akik ezzel a vezéri rendelettel kirekedtek az emberi kultúra közösségéből — higgyék el — nem jelentenek veszteséget. De veszteséget jelenthetnek azok a nemnémetek, akik a nemzeti közösségét a kultúra közösségével cserélték fel.

Hitler ugyanebben a beszédében azt is bejelentette, hogy a külföldet Németország részéről nem éri több meglepetés. Úgy látszik igazat mondott. A lehetetlen gazdasági autarkikus törekvések mellé egészen logikusan csatlakozik fel a szellemi autarkia vad gondolata. Mindkettő csak a könnyen gyúló kispolgári agyagnak jelenthet valami rendkívülit. A józan ész számára mindezekből csak egy megállapítás maradhat: befejeződött a meglepetések korszaka. M. O.

Magyar Olvasókör („Népkör“).

Minden mozgalom, szervezet életében döntő fontosságú szerepet játszik az ifjúság, az új generáció megszervezése. Az ifjúság nélkül minden mozgalom lassú halálra van ítélve. Az ilyen szervezet csak belátható ideig működhet, mert friss, fiatal réteg hiányában bizonyos idő után elveszíti átütő erejét, lendületét, működése nehézkessé és konzervatívvá válik, majd az élettan törvényei szerint elhal.

A vojvodinai magyar középosztálybeli ifjúság majdnem háromévi kényszer-

pihenő után újra munkába fog. Városokban, falvakban egymásután alakulnak az ifjúság kulturkörtjei és alosztályai, amelyek a jövőben hivatottak a kulturüggyek vezetésére.

A volt szubotocai Népkör Ifjúsági Kulturoosztálya (NIK) is újjáalakult és mint a Magyar Olvasókör Ifjúsági Kulturoosztálya (MOIK) folytatja működését. A fiatalok különböző kulturkörtjei közül legfontosabb ezen szubotocai csoport működése, amely kb. 200 tagjával a legjelentősebb szerepet játsza kulturéletünkben.

A több mint két és fél éves szünet alatt természetesen a szubotocai fiataloknál is új helyzet alakult. Új ifjúsági réteg fejlődött fel, amely még a régi kultúrelőéletben nem szerepelt, de most tömegével, munka és kulturaszeretetével leg-hatékonyabb szereplője lett az új vezetőség választására irányuló küzdelmeknek. A gazdasági válságnak az utolsó három évben való állandósulása magával hozta az ifjúság progresszív kultúrelőretörését is, amely azonban bizonyos fokig elő-ldozta a kulturregresszió mozgolódását is. Ilyen körülmények között kezdte meg az Olvasókör ifjúsági csoportja működését.

Az új vezetőség minden tagja a három évi szünet alatt felnőtt új generáció embere. Munkatervezetük reális s majdnem teljesen kivihető, ami pedig az itteni kulturprogramokat sohasem szokta jellemezni. Remélhető, hogy programjuk megvalósításával majd sikerül is a munkába bevonni és aktivizálni újabb ifjúsági rétegeket. A fiatalság kulturális és társadalmi életének kialakulását türelmetlenül várják a Vojvodina többi fiataljai is, remélve, hogy a fajimádat sötét korszakában a magyar és egyúttal az általános emberi kultúra egy újabb fellegvárát sikerül kiépíteni.

A vajdasági magyar ifjúság mozgalmának grafikonja felfelé ível és ez a felfelé törő lendület bizonyára most sem fog erejéből veszteni. A további munkának az eddiginek szélesebb alapon és magasabb nivón való fokozatos továbbfejlesztését kell jelentenie.

A komáromi Tavaszai Parlament.

A Tavaszai Parlament első ülése alkalmával már foglalkoztunk a csehszlovákiai magyar ifjúság új kulturmódszereivel, melyekkel a kultúrelőépítés széles népi alapját igyekeztek megteremteni. Ezt célozza a T. P. is. A T. P. érsekújvári ülésén megjelent magyar kulturszervezetek ifjúsági küldöttei politikai pártállás és különbség nélkül, lefektették az egységes

munka körvonalait és úgy tűnt, hogy megtalálták a közös, tisztára kulturális munka-alapot. A polgárság és a munkásság kezét fogott. Megalakították a kulturális egységfrontot a nemzeti kultúra védelmezésére és építésére. Akkor ez a kézfogás úgy tűnt, mintha mindkét részből őszinte és becsületes jószándék vezette volna.

A T. P. második ülésén már nyilvánvaló lett, hogy melyik részről volt őszintébb ez a kézfogás. A becsületes munkáskéz nem szűnt meg most sem dolgozni, de a polgárság egy része, a jobb-oldal, a parlament komáromi ülésén egyszerűen meg sem jelent. A munkásság nemzetközisége sokkal őszintébb és biztosabb védelmezőjeként mutatkozott a kisebbségi kultúrának, mint az irredentáskodó és uri magyar mivoltukat visszasíró dzsentrik, akiknek végeredményben soha semmi közük nem volt a magyar kultúrához, hacsak kultúrtenykedésnek nem nevezzük az eszem-izom dísznótáros vacsorák rendezését, vagy a pántlikás és tulipános népszínművek betyárromantikájába fulladt műkedvelősködését.

A T. P. komáromi ülésén hiányoztak a reakciós magyar urak, da a következő haladószelemű ifjúság a helyén maradt. Helyén maradt, mert tudja, hogy kulturmunkás mivolta nehéz felelőséget ró rá, tudja, hogy kötelességei vannak az egész magyar kisebbséggel szemben, tudja, hogy a széles néprétegek számára építi a kultúrát, mely nem egy kiváltságos osztály előjoga, hanem az egész emberiség közkinccse kell hogy legyen. És épp ezért felelőséggel tartozik nemcsak pillanatnyilag magának és osztályának, hanem felelőséggel tartozik a történelemnek is.

A komáromi T. P. haladószelemű ifjúsága a következőkben szögezte le álláspontját:

... Az első T. P. kimondta, hogy haladószelemben kívánja megteremteni a magyar kulturszervezetek és kulturmunkások együttműködésének alapjait... Azt

hittük, hogy sikerülni fog ezen elvek őszinte és becsületes betartásával tényleg közös nevezőre hozni azokat a kultúr-törekvéseket, amelyeknek célja a cseh-szlovákiai magyar nép kulturális felemelése és a magyar demokrácia nagy tradíciói alapján álló népnevelése... Az első T. P. kulturegységet akart. Ez nem sikerült. Nem adjuk fel a reményt a magyar kulturerőknek haladószelemben való összefogására, mert meggyőződésünk szerint ez a magyar nép egyetemének érdeke.

[Megállapítjuk, hogy a második ülésről éppen azok maradtak távol, akik legtöbbet hangoztatták és hangoztatják a magyar egység fontosságát és így szembehelyezkedtek a kulturegység gondolatával... Nem hibáztatjuk a magyar kulturszervezetekben elhelyezkedett néptömegeket, hanem azt a reakciós, idegen eszmeáramlatokat szolgáló, a nemzeti eszme jelszava alatt népellenes és nemzetbomlasztó mentalitást amelyet a magyarság között egy főuri-zsentrí klikk képvisel. Ez a reakciós mentalitás gyönghi és aláassa a magyarság kulturális érdekeit. Ez a reakciós szellem a T. P. elgondolását akarja elgáncsolni.

... Meggyőződésünk szerint a magyar nép elemi érdekei ellen való az antidemokratikus és antiszociális mentalitás, épp ezért a T. P. csak a demokrácia a humánus és a szociális eszme jegyében végzeheti el feladatát...

„Érettségi“. (Színpadi bemutató.) Fodor László szindarabját mutatták be az elmúlt hetekben a szubotícai Magyar Olvasókör műkedvelői. A sok operettlimonádé után végre egy prózai darabban kísérleteztek, amely, ha a diákélet problémáira nem is próbál megoldást találni, legalább foglalkozik velük: megmutatja, hogy vannak. Ami a legérdekesebb: ennek a prózai szindarabnak nagyobb sikere volt, mint a szintén most bemutatott „Kontusovka“ kaptafaoperettnek. Az itteni magyar közönség talán

komolyabb szindarabra kíváncsi? Mindenesetre jó volna több értékesebb prózai darabot előadni és talán kiderülne az elképzelhetetlen, hogy ezekre is volna közönség megfelelő propaganda után és a műkedvelők alaposabb felkészülése mellett.

Visszhang. ... A mai társadalmi helyzetben, amikor az ifjuság nem tudja mit csináljon, értve a tanuló-, az ipari munkásság és a földművelő parasztság ifjuságát nagy szükség van fáklyát lobogtató és irányt mutató haladó lapra. Olyan lapra, mely nem engedi magát félrevezetni, nem hajol meg a faji, nemzeti és felekezeti felsőrendűbbség bálványai előtt, tudva azt, hogy mindezen válaszfalak csak arra jók, hogy széthuzást támasszanak. Az ipari műhelyekben és a mezőgazdaságban foglalkozó ifjuság ámitása mindezeideig sikerrel járhatott, szélesebb látókör hiányában dogmatikus igazságokkal tölték meg fejét és ezzel a szabadabb gondolkodást béklyóba kötötték. Az ugy a szellemi, mint a fizikai munkásságtól megkövetelt szolgálalkúság nem lehet ideálja a mai ifjuságnak. Nem akadályok emelése a szabadabb gondolat elé, nem szolgálalkúság a hatalom felé és nem megnyugvás és beletörődés a nélkülözésekbe.

Mindannyiunkra kötelezettségek hárulnak, nem faji, nemzeti, vagy vallási, hanem széles emberi kötelezettségek. A ma ifjusága, úgy látom, kezd tudatára ébredni ezen rendeltetésének és kötelességének...” (Boldizsár)

Könyv- és lapszemle

„SELJAČKA MISAO” — Zagreb. Egy új horvát lap fekszik előttünk: „Seljačka Misao”. A lapfejen olvasható: „drugo izdanje” (második kiadás) kezeskedik arról, hogy a lap tökéletesen igazolja címét. A „Seljačka Misao” („A paraszt gondolat”) a horvát parasztság demokratikus törekvéseinek kifejezője akar